

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי

פרשת מטות מסעי

תשפ"ד

(שנה ז', גליון מס' 351)

שיעורי הרב אליהו בר חן
e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

פרשת מטות מסעי - ימי בין המצרים התשפ"ד

"מחשבה - חשב מה"

א. "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים, לצבאתם, בנד משה ואהרן. ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם, על פי יהוה, ואלה מסעיהם למוצאייהם", (במדבר, לג', א' - ב').

ב. בעניין מבי המסעות המבוארים בפרשתו, כתב רבינו ה"אור החיים" הקדוש זיע"א¹ :

"אכן יתבאר על פי דברי אנשי אמת, שאמרו² -

שהליכת ישראל במדבר, היתה לברר ניצוצי הקדושה, שאנס איש הבליעל החונה במדבר השמים, ששם קנה מקומו מקום נחש שרף ועקרב, ודרכו שם עדת ה', להוציא בולעו מפיו.

והוא הטעם, שהיו ישראל חונים במקום אחד שנה ובמקום אחר י"ב שעות, שהוא כפי מה שצריך לבירור הניצוצות שישנם במקום ההוא,

ובירור זה, אין כוח בעולם שיכול עשותו, זולת קדושה השלמה, ובסוד שלימות מחברת הפללות ומחברת הפרטות.

קדושה השלמה, היא השכינה וישראל והתורה.

ומחברת הפרטות, הם ס' ריבוא נשמות קדושות,

מחברת הפללות, הוא משה רבינו, בסוד 'משה עמו'³, כי הוא אילן שממנו נוצרו נשמות ס' ריבוא שהיו שם.

¹ במדבר, לג' - א'.

² "זוהר הקדוש", (חלק ב', דף קנז' ע"א).

³ ישעיה, סג' - יא'.

ונסתייעו בעזר אלהי, בשכונת שוכן הבירה, ושברו מלתעות עול, וביררו בירור עצום".

ויעויין עוד, מה שכתב בזה, מו"ז הגה"ק רבינו סולימאן אוחנה זיע"א^{4 5 6}, והובאו דברו על ידי גאון עוזינו - הרב חיד"א זיע"א:

⁴ בכמה וכמה הזדמנויות סיפר לי סבי מו"ר הגה"צ רבי דוד יוסף בר חן זיע"א, שהוא מיוחס בן אחר בן להמקובל הא-להי רבי סולימאן אוחנה זיע"א - מתלמידי האר"י הקדוש זיע"א.

⁵ ועיין עוד, בקונטרס "איש יהודי היה" - לתולדות הגה"צ ר' יצחק אוחנה זצ"ל (רבה של קרית שמונה), בעריכת בנו הרה"ג ר' אברהם אוחנה שליט"א, (עמוד 44, ערך "ר' סולימאן אוחנה"):

"אבי משפחת אוחנא.

חי במחצית השניה של המאה ה-16.

נולד בעיר פאס שבמרקו.

יש אומרים כי נולד במכנס ומשם עבר לעיר פאס.

בצעירותו עלה לארץ-ישראל, והתיישב בעיר צפת, שבה התרכזו כל חכמי המקובלים בימים ההם.

היה מתלמידי האר"י, ונחשב לשני במעלה אחרי ר' חיים וויטאל (1620 - 1542).

עסק בנגלה ובנסתר, חסיד וקדוש, פרשן בעל-שם של ספרי, ספרא ומכילתא, כתב חידושים על הש"ס, הצטיין במלאכת כתיבה יפה, סופר סת"ם מעולה שכתב למעלה מאלף תפילין בקדושה ובטהרה". עכ"ל.

יש בנותן עניין לציון כאן, שכשלמד סבי זיע"א במקנס, הוא ישן בביתו של הגה"צ ר' יצחק אוחנה זצ"ל משך חצי שנה.

⁶ ועיין עוד, מה שכתב בזה גאון עוזינו - הרב חיד"א זיע"א, בספרו הקדוש "שם הגדולים" (מערכת גדולים, אות ס', סעיף א' - מהר"ר סולימאן נ' אוחנא):

"מגורי האר"י, כותב תפילין בקדושה ...

ומור זקני הרב (רבינו אברהם אזולאי זיע"א), בפירוש ה-כ"ד, מביא הרבה חידושים משמו.

ובספר 'מלאכת שלמה', מביא משמו קושיות והיות.

ובספר 'באר שבע', במסכת כריתות דף ל"ד, כתב: הרב הגדול, ראש המדברים בכל מקום, דכל רז לא אנס מניה, החסיד מהר"ר סולימאן.

ומהרימ"ט, שקיל וטרי בהדיה, ויש בידי תשובה כתב יד, מהרב מכתובת ידו, בד"ן מורדת".

"ואפשר עוד לפרש, במה שנודע, שהליכת ישראל במדבר היה לתיקון גדול, להכניע תוקף הסטרא אחרא אשר שם, ולברר ניצוצי הקדושה אשר שם ... כי לתוקף הקליפות אשר במדבר שָׁמָּם, הוצרכו כל צבאות ה', ששים ריבוא כולם, ומשה ואהרון, וארון הברית ... וכמו שתיקנו ארץ מצרים ... כן תקנו כל המדבר הגדול".

ג. בעניין גדולתו ופטירתו של רבי עקיבא, מצינו לדבריו של רב יהודה משמו של רב⁷ :

"בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקדוש ברוך הוא - שיושב וקושר כתרים לאותיות⁸ ,

אמר לפניו, רבונו של עולם, מי מעכב על ידך⁹ ?

אמר לו, אדם אחד יש, שעתיד להיות בסוף כמה דורות, ועקיבא בן יוסף שמו, שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות.

אמר לפניו, רבונו של עולם, הראהו לי,

אמר לו, חזור לאחורך¹⁰ .

הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, תשש כחו.

כיון שהגיע לדבר אחד¹¹ , אמרו לו תלמידיו, רבי מנין לך?

⁷ מנחות, כט' ע"ב.

⁸ היינו:

התגים, הנמצאים באותיות "ש-ע-ט-נ-ז-ג-צ", ובאותיות "ב-ד-ק-ח-י-ה".

⁹ היינו:

מפני מה, צריך לקשור את אותם הכתרים, מעל האותיות?

¹⁰ היינו:

בוא וראה, ברוח הקודש.

אמר להן, הלכה למשה מסיני.

נתיישבה דעתו ¹².

חזר ובא לפני הקדוש ברוך הוא,

אמר לפניו, רבונו של עולם, יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה על ידי?!!

אמר לו, שתוק, כך עלה במחשבה לפני!

אמר לפניו, רבונו של עולם, הראיתני תורתו, הראני שכרו.

אמר לו, חזור לאחורך ¹³,

חזר לאחוריו,

ראה ששוקלין בשרו במקולין ¹⁴.

אמר לפניו, רבונו של עולם, זו תורה וזו שכרה!?

אמר לו, שתוק, כך עלה במחשבה לפני!?"

והנה, יש לעיין:

מה היא תשובת הבורא ית"ש למשה רע"ה, "שתוק, כך עלתה במחשבה לפני"?

והלא, במאמר זה, אין שום תירוץ לקושייתו של משה רע"ה?

¹¹ היינו:

רבי עקיבא.

¹² היינו:

של משה רע"ה.

¹³ היינו:

בוא וראה, ברוח הקודש.

¹⁴ היינו:

לאחר שסרקו הרומאים את בשרו של רבי עקיבא, במסרקות של ברזל,

מכרו הרומאים את בשרו, אצל האיטליז.

ד. ובביאור העניין, כתב הגה"ק רבינו מנחם עזריה זיע"א מפאנו ¹⁵, בהקדם דברי רבותינו זיע"א ¹⁶:

"בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה, זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו, רבינו עד כאן?!

אמר להם ¹⁷, כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה, 'בכל נפשך' - אפילו נוטל את נשמתך,

אמרתי, מתי יבא לידי ואקיימנו!

ועכשיו שבא לידי, לא אקיימנו?!

היה מאריך באחד, עד שיצתה נשמתו באחד.

יצתה בת קול ואמרה, אשריך רבי עקיבא, שיצאה נשמתך באחד ¹⁸."

¹⁵ בספרו הקדוש "עשרה מאמרות" (מאמר חיקור הדין, ח"ב, פ"ט).

¹⁶ ברכות, סא' ע"ב.

¹⁷ יעוין בדברי רבינו הרי"ח הטוב זיע"א (בספרו הקדוש "בן יהודע". ברכות, סא' ע"ב):

שאף על פי שרבי עקיבא, נפטר ביום הכיפורים,

מכל מקום, נאסר כבר בחודש אלול,

ומיום שנאסר ועד יום שיצאה נשמתו, היום הרומאים סורקים את בשרו במסרקות של ברזל.

ולפיכך, לא יוקשה לנו, היאך דיבר רבי עקיבא באמצע קריאת שמע,

שכן, דברי תלמידיו עמו, היו באחד מן הימים, לאחר שקרא קריאת שמע בעת שסרקו את בשרו.

¹⁸ ובטעם הדבר, שהיה רבי עקיבא, יכול לעמוד בייסורים קשים ומרים אלו, ובד בבד, להיות כל כך חבוק ודבוק בהבורא ית"ש,

כתב אדמו"ר הגרא"א דסלר זיע"א (בספרו הקדוש "מכתב מאלהו", ח"ג, עמודים 243-244):

דכאשר שאלו תלמידיו של רבי עקיבא, את רבם, "רבינו, עד כאן",

כוונתם היתה, כשאלתינו -

"שאלת התלמידים, היתה, איך אפשר שלא ימנעוהו ייסורי הגוף הנוראים,

מלהתרכז במחשבה ובכוונת הלב, לקבלת עול מלכות שמים,
וכל שכן, באהבה שלימה.
הרי, בדרך הטבע, מונעים הייסורים כל מחשבה אחרת.
ולכן, לימד אותם, שכל ימיו, היה מתאוה ומצפה לזה,
כלומר, שתמיד הכין את עצמו, בעמל רב, ובתשוקה עצומה, למצב כזה שיוכל לקבל את הייסורין כראוי,
כי רק אחרי הכנה כזאת, זוכים לאור הגנוז בייסורים, המאפשר קבלת עול מלכות שמים אפילו בשעה
כזאת".
וממילא, ביאר רבינו זיע"א:
"מי שמכין את עצמו כל ימיו למסירות נפש באהבה, זוכה ליותר מזה,
כי זוכה על ידי הייסורים להתעלות לדביקות שלימה, בעצם אור החכמה.
בזה, מתעלה מעל עולם דלמטה, וכל ההרגשות דלמטה בטלות אצלו.
וכמו שאצל חנניה מישאל ועזריה, במוסרם את נפשם על קידוש שמו יתברך, לא שלטה בהם האש, כי
דבקו בעולם יותר עליון,
כן לא שלטו הייסורים ברבי עקיבא, כיוון שבטלו אצלו כל הגבלות הטבע התחתון, בהתגלות אליו האור
הגנוז, ובהתדבקו בו.
מתוך עבודתו הגדולה לקבלת הייסורים באהבה, התדבק באור השגת אחדותו יתברך השלימה,
שתתגלה לעולם כולו רק לעתיד לבוא, כשיתבטל הסתר העולם הזה ...
ובהתדבקו בבחינה זו, לא הרגיש כלל ברע שבייסורים,
ונתעלה לקבלת עול מלכות שמים, בשלימות נפלאה.
וחס וחלילה, לפרש, שיצאה נשמתו על ידי ייסוריו,
אלא, הפירוש הנכון, הוא -
שיצאה נשמתו, על ידי דביקותו השלימה בהשם יתברך, אשר הפרידתו מחומריות הגוף לגמרי.
וזהו שאמרו שם בגמרא, 'היה מאריך באחד, עד שיצאה נשמתו באחד',
כלומר, היה מתעמק כל כך בהשגת אחדותו בתוך הייסורים, עד שנסתלק מהגשם, בהתדבקו באור
השגת אחדותו יתברך השלימה.
זה מה שהשיב רבי עקיבא לתלמידיו -
הם שאלו מתוך מבט התחתון, איך אפשרית מחשבה מרוכזת בשעת ייסורי גוף כאלו.

ולפי זה, ביאר רבינו זיע"א :

שתשוקתו של רבי עקיבא למסור את נפשו באחד, היא שעלתה במחשבה לפני הבורא ית"ש,

דהיינו, שהבורא ית"ש, קיבלה, ונתן לו לרבי עקיבא למסור את נפשו כפי שרצה. ולהלן יתבאר בע"ה, באריכות והבנת הדברים.

ה. במסכת גיטין¹⁹, מצינו למעשה דלהלן :

"מעשה ברבי יהושע בן חנניה, שהלך לכרך גדול שברומי,

אמרו לו, תינוק אחד יש בבית האסורים, יפה עיניים וטוב רואי, וקווצותיו סדורות לו תלתלים.

הלך ועמד על פתח בית האסורים, אמר²⁰, 'מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים?'

ענה אותו תינוק, ואמר²¹, 'הלוא ה' זו חטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו בתורתו!'

והשיב להם -

שאינו חש כלל את הפרעות של הגוף,

כיוון שעל ידי הכנותיו הרבות להשגה זו, עלה מעל בחינת הטבע והגבלותיו.

והיינו שמסיימת שם הגמרא -

'אשריך רבי עקיבא, שאתה מזומן לחיי עולם הבא',

שעלה ונתעלה רבי עקיבא לגמרי, לבחינת עולם הבא, רוחניות גמורה ושלימה. כנ"ל.

בזה, מבואר מה שמביאים בשם האריז"ל -

שהקדושים שמסרו נפשם באמת על קידוש השם, לא הרגישו בייסורים.

כי בהתגלות אור הרוחני, מסתלקים ייסורי הגוף ומכאוביו".

¹⁹ נח' ע"ב.

²⁰ ישעיה, מב' - כד'.

"מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים, הלוא יהנה זו חטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו בתורתו".

אמר ²², מובטחני בו, שמורה הוראה בישראל!

העבודה ²³, שאיני אז מכאן, עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו.

אמרו, לא אז משם, עד שפדאו בממון הרבה,

ולא היו ימים מועטין, עד שהורה הוראה בישראל.

ומנו ²⁴ ?

רבי ישמעאל בן אלישע".

ו. והנה, נחלקו רבותינו הראשונים כמלאכים, מי היה אותו רבי ישמעאל בן אלישע,

האם היה זה, רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול - שהיה מעשרת הרוגי מלכות,

או שמא היה זה רבי ישמעאל בן אלישע, שהיה נכדו.

ויעויין בדברי "בעלי התוספות" ²⁵, וב"תוספות ר"י החסיד" ²⁶ :

הסוברים, שהיה זה רבי ישמעאל בן אלישע, נכדו של רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול - שהיה מעשרת הרוגי מלכות.

²¹ ישעיה, מב' - כד':

"מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים, הלוא יהנה זו חטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוק, ולא שמעו בתורתו".

²² היינו:

רבי יהושע בן חנניה.

²³ היינו:

לשון שבועה.

²⁴ היינו:

מי הוא אותו התינוק?

²⁵ יבמות, קד' ע"א. ד"ה "אמר".

מנחות, סד' ע"ב. ד"ה "ארור".

²⁶ ברכות, נד' ע"ב.

ומאידך, יעויין בדברי רבינו ניסים גאון²⁷, ובדברי "ספר יוחסין", וכן הוא בדברי
ה"כפתור ופרח"²⁸, וכן הוא דעת רבינו האר"י זיע"א²⁹ :

**הסוברים, שהיה זה רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול - שהיה מעשרת הרוגי
מלכות.**

ובביאור הנפקא מינא, מי היה אותו רבי ישמעאל בן אלישע, כתב רבינו האר"י
זיע"א³⁰ :

**דהנה, סוד נשמתו של רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול - שהיה מעשרת הרוגי
מלכות,**

היה, מנשמת יוסף הצדיק, שבא לתקן את חטאו של אדם הראשון.

**והנה, בשעה שתיקן יוסף הצדיק את חטאו של אדם הראשון, יצאו מבין
אצבעותיו י' טיפין³¹,**

ומחמת שכך, לא היה בו כוח להוציא לאור את נשמות הגרים.

**ובכדי לכפר על ההבטה של יוסף הצדיק באשת פוטיפר, שמחמתה יצאו ממנו
אותם י' הטיפין -**

וכמו כן, בכדי לכפר על כך שהפשיטו אחיו את בגדיו ממנו³²,

הפשיט הקיסר את עור פניו של רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול, בעת שהמיתו

- 33

²⁷ ברכות, נד' ע"ב.

²⁸ פ"י.

²⁹ בספרו הקדוש "שער הגלגולים", הקדמה לד'.

³⁰ בספרו הקדוש "שער הגלגולים", הקדמה לד'.

³¹ סוטה, לו' ע"ב.

³² בראשית, לז' - כג'.

³³ עבודה זרה, יא' ע"ב.

שבזה, יש את עניין "ההפְּשָׁטָה", שהפשיטו את עורו, כשם שהפשיטו את בגדיו של יוסף הצדיק,

ויש את עניין הפשטת "הפְּנִים", כנגד הבטת "הפנים" של יוסף הצדיק.

וכשם שהיה יוסף הצדיק, "יִפֶּה תֵאָר ויִפֶּה מְרָאָה" ³⁴,

אף רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול, היה, "יפה עיניים וטוב רואי, וקווצותיו סדורות לו תלתלים" ³⁵.

וכשם שיוסף הצדיק, נשבה לבין האומות ³⁶,

אף רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול, נשבה לבין האומות ³⁷.

ועל כך, כאשר שאל רבי יהושע בן חנניה את אותו התינוק ³⁸, "מִי נָתַן לְמִשְׁפָּחָה יַעֲקֹב, וְיִשְׂרָאֵל לְבִזְזִים?"

הוא נתכווין לרמוז לו, "כי בעוון ניצוצות טיפי הזרע של יוסף, שירדו בקליפות במקום הרגלים, אשר שם הוא סוד המשיסה ברגלים, לכן נשבה בין הגויים".

ועל כך ענה לו אותו התינוק - רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול ³⁹, "הֲלוֹא ה' זֶה חָטְאָנוּ לוֹ, וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלֹּץ, וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ!"

³⁴ בראשית, לט' - ו'.

³⁵ גיטין, נח' ע"ב.

³⁶ בספר בראשית, פרק לז'.

ובתהילים, קה' - יז'.

³⁷ גיטין, נח' ע"ב.

³⁸ ישעיה, מב' - כד'.

"מִי נָתַן לְמִשְׁפָּחָה יַעֲקֹב, וְיִשְׂרָאֵל לְבִזְזִים, הֲלוֹא יְהוָה זֶה חָטְאָנוּ לוֹ, וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלֹּץ, וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ".

³⁹ ישעיה, מב' - כד'.

"מִי נָתַן לְמִשְׁפָּחָה יַעֲקֹב, וְיִשְׂרָאֵל לְבִזְזִים, הֲלוֹא יְהוָה זֶה חָטְאָנוּ לוֹ, וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלֹּץ, וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ".

ובביאור חכמתו של אותו התינוק, שנתפעל ממנה רבי יהושע בן חנניה, נביא בזה ב' פירושים מדברי רבותינו זיע"א, וכדלהלן:

א. כתב גאון עוזינו - הרב חיד"א זיע"א ⁴⁰ :

דהנה, קיימא לן במסכת כתובות ⁴¹, ש-"אין אדם, לוקה ומשלם",

והיינו, שאדם שקיבל מלקות עבור עונשו, אינו משלם גם תשלומי ממון שהוא חייב.

ולפי זה, תמה רבי יהושע בן חנניה ⁴², "מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים" -

דהיינו, לאחר שעם ישראל קיבלו מלקות, המכניס בשם "משסה",

מפני מה, עם ישראל שילמו גם בממונם, וכמו שנאמר "לבזזים"?

ועל כך ענה לו אותו התינוק - רבי ישמעאל בן אלישע ⁴³ -

"הלוא ה' זו חטאנו לו" - אנחנו עצמינו חטאנו ל-ה',

ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו בתורתו" - אלו אבותינו,

ועל כן, אבותינו קיבלו את המלקות על חטאיהם, בזה שגרשו אותם מעל אדמתם,

ואנחנו משלמים ממון על חטאינו.

ב. כתב הגה"ק רבי אליהו שיק זיע"א ⁴⁴ :

⁴⁰ בספרו הקדוש "צוארי שלל" (הפטרות פרשת "דברים", אות ב').

⁴¹ לב' ע"א.

⁴² ישעיה, מב' - כד':

"מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים, הלוא יהוה זו חטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו בתורתו".

⁴³ ישעיה, מב' - כד':

"מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים, הלוא יהוה זו חטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו בתורתו".

⁴⁴ בספרו הקדוש "עין אליהו" (על ספר "עין יעקב". גיטין, נח' ע"ב. ד"ה "מעשה").

דהנה, יש להקשות, מה אכפת לנו שהיה אותו התינוק - רבי ישמעאל בן אלישע,
"יפה עיניים וטוב רואי, וקווצותיו סדורות לו תלתלים",

וכי אם הוא לא היה כך, לא היה צריך רבי יהושע בן חנניה לפדותו?

אלא, דהנה קיימא לן במסכת סנהדרין⁴⁵, "אפילו בשעת הסכנה, לא ישנה אדם
את עצמו מן הרבנות שלו",

והיינו, שגם בשעת הסכנה, צריך האדם להלך בבגדי תפארתו,

ודין זה, נלמד מ-חנניה מישאל ועזריה, שבשעה שהלכו לכבשן האש, הלכו
בבגדי תפארתם⁴⁶.

ואם כן, כששמע רבי יהושע בן חנניה, שאותו התינוק - רבי ישמעאל בן אלישע,
"יפה עיניים וטוב רואי, וקווצותיו סדורות לו תלתלים",

הוא הבין, שאותו תינוק הוא תלמיד חכם, באשר הוא לא משנה את בגדי
תפארתו,

ולפיכך, הוא הלך לבקרו.

וכשהגיע לבקרו, שאלו רבי יהושע בן חנניה⁴⁷, "מי נתן למשסה יעקב, וישראל
לבזזים" -

דהיינו, עם ישראל, שעסקו בתורה והם תלמידי חכמים,

מפני מה, הם ניתנו "למשסה" ו-"לבזזים"?

ועל כך ענה לו אותו התינוק - רבי ישמעאל בן אלישע⁴⁸ -

⁴⁵ צב' ע"ב.

⁴⁶ דניאל, ג' - כא'.

⁴⁷ ישעיה, מב' - כד':

"מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים, הלוא יהוה זו חטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו בתורתו".

⁴⁸ ישעיה, מב' - כד':

"מי נתן למשסה יעקב, וישראל לבזזים, הלוא יהוה זו חטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו
בתורתו".

"הלא ה' זו חטאנו לו, ולא אָבוּ בְדַרְכֵי הַלֹּדֶז, וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרַתוֹ",
והיינו, כשם שבבית המקדש הראשון, היו ג' עבירות חמורות - עבודה זרה, גילוי
עריות ושפיכות דמים⁴⁹, למרות שעסקו בתורה⁵⁰,
כך בית המקדש השני, שהיתה בו שנאת חינם⁵¹ - השקולה כנגד אותם ג'
עבירות החמורות, נחרב, למרות שעסקו בתורה.
ז. על מאמר הכתוב בפרשת "ויקרא"⁵², "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו,
מֵאֵהָל מוֹעֵד, לֵאמֹר", כתב בספר הקדוש "בת עין"⁵³:
שבחינת "לב נשבר", וכמאמר הכתוב⁵⁴, "זָבַחַי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְרָה, לֵב נְשַׁבֵּר
וְנִדְפָה, אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה",
הוא, "יו"⁵⁵.
והנה, "יו", עולה בגימטריא למניין 16,
שהוא חצי ממניין "לב", שעולה בגימטריא למניין 32.
וזוהו 'וי-קרא אל משה', היינו, בחינת 'יו' - קרא אל משה,
שעל ידי השפלות שהיתה במשה רע"ה, שהוא בחינת 'יו' - שהוא חצי ממילת
'לב',
זכה משה רע"ה, וגרם לעצמו המשכת קדושה, הנרמזת בבחינת ה-"קריאה".

⁴⁹ יומא, ט' ע"ב.

⁵⁰ שכן, פסוק זה, נאמר בחורבן בית המקדש הראשון.

⁵¹ יומא, ט' ע"ב.

⁵² ויקרא, א' - א'.

⁵³ דרוש לפרשת החודש.

⁵⁴ תהילים, נא' - יט'.

⁵⁵ עיין "פרי עץ חיים", (שער השופר, פ"א),

ובספר "עמק המלך", (שער עולם התהו, פכ"ה).

⁵⁶ לשונו הקדוש של רבינו זיע"א, במעט שינויי לשון, למען ירוץ הקורא בהם.

וזוהו 'ויקרא' - א' זעירא ⁵⁷,

שאותה אות א' זעירא, מרמזת על בחינת ההכנעה שהיתה במשה רע"ה, שבחינה זו, גרמה לו, להמשכת השראת השכינה, מאלופו של עולם ברוך הוא."

ומעתה, מתבאר ומתברר:

שדווקא על ידי מידת הענווה, זכה משה רע"ה, לאותה "דעה - דעת", המבטאת את עניין החיבור.

והנה, מכוח ענוותנותו של משה רע"ה, הוא העיד על עצמו, באומרו ⁵⁸, "ובקר וראיתם את כבוד יהוה, בשמעו את תלנתיכם על יהוה, ונחנו מה, כי תלינו עלינו", וכידוע, שמילת "מה", עולה בגימטריא כמניין "אדם",

ומעתה, נשכיל ונבין, את מאמר הכתוב בפרשת "ויקרא" ⁵⁹, "ידבר אל בני ישראל, ואמרת אליהם, אדם כי יקריב מקרבן ליהוה, מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן - תקריבו את קרבנכם":

שעל ידי מידת הענווה, זוכה האדם להיקרא בשם "אדם",

וממילא, כאשר הוא מקריב קרבן לכבוד הבורא ית"ש, נעשה הדבר כאילו שהקריב את עצמו, וחיבר את הווייתו אל הבורא ית"ש.

ח. על מאמר הכתובים בפרשתו ⁶⁰, "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים, לצבאתם, בגד משה ואהרן. ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם, על פי יהוה, ואלה מסעיהם למוצאייהם", התקשה הגה"ק בעל "ערבי נחלי" זיע"א ⁶¹:

א. יש לדקדק, באומרו, 'אשר יצאו מארץ מצרים',

⁵⁷ שכן, האות א' של מילת "ויקרא", כתובה בספר התורה באות קטנה (זעירא).

ויעוין עוד מה שכתב בזה ה"זוהר הקדוש" (חלק א', דף רלד' ע"ב. ובחלק ג', דף נג' ע"ב).

⁵⁸ שמות, טז' - ז'.

⁵⁹ ויקרא, א' - ב'.

⁶⁰ במדבר, לג' - א' - ב'.

⁶¹ הקושיות, הועתקו מלשון רבינו זיע"א.

כאילו נותן סימן, לידע מי הם בני ישראל,
ונתן בהם סימן, כי הם אותן שיצאו ממצרים,
ואטו עד השתא, לא ידעינן מי הם בני ישראל?

ב. ותו, אומר, 'בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן',

אטו עד השתא, לא ידעינן שעל ידי משה ואהרן יצאו ממצרים?

ג. ותו, 'מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם', אין לו ביאור.

ד. גם, למה בתר הכי, כתיב איפכא, 'וְאַלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם'.

ה. ותו, אומר, 'וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה',

למה לי זאת?

הא כל התורה, משה רבינו ע"ה כתבה,

ואם כן, כשאנו רואין המסעות כתובין בתורה, נדע בבירור שמשה רבינו ע"ה
כתבן?

ו. ותו, אומר, 'עַל פִּי ה' ,

הא כל התורה, מפי הגבורה נאמרה?

ז. ותו, דמסעות אלו, היה באפשרי שיכתוב משה רבינו ע"ה מעצמו,

דהא ראה בעיניו, איך הלכו ממסע למסע,

ואם כן, למה הוצרך כתיבה זו להיות על פי ה'?

ט. וביאר בזה, רבינו זיע"א:

"הנה, דבר ידוע ומפורסם, שכל התורה מדברת למטה ורומזת למעלה, וגבוה מעל
גבוה, וכן המסעות האלה.

והעניין -

כי כל דברים הגשמיים, יש להם שורש למעלה, ולשורש שורש, ונשתלשל זה
מזה.

ולכן, המְדַבֵּר שהוא מקום הקליפות - נחש שרף ועקרב, כידוע,

וכיוון שהקליפה קדמה לפרי, ומסבבת לקדושה, 'כי סביב רשעים יתהלכו' ⁶²,
לכן, בצאת ישראל ממצרים, להידבק במקום הקדושה נקודה הפנימית,
הוכרחו תחילה לילך דרך כל המקומות האלה, במדבר ההוא,
ולשבר אותן הקליפות, עד בואם אל הקדושה.
נמצא, הכל מדבר למטה, ורומז למעלה,
ולכן, יש מ"ב מסעות, נגד שם של מ"ב, כי זה לעומת זה, והבן.
ולפי זה, יש לדקדק לכאורה, על מה שאמרו רבותינו ז"ל ⁶³, שהשם יתברך רצה
להביאם תיכף לארץ ישראל - לולא שחטאו,
ואיך היה אפשר להם, שיבואו תיכף לארץ ישראל,
הא טרם בואם אל הקדושה, צריכים לילך תחילה דרך אותן המסעות, מקום
הקליפות, וזה נעשה בהמשך זמן?
אמנם, יובן זה, על פי דברי הרב בעל 'נזר הקודש' ⁶⁴ ⁶⁵, שפירש הפסוק ⁶⁶, 'ויקהי
מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה, ויהי בעצם היום הזה'. עיין שם באורך.
ותמצית דבריו -
כי השם יתברך, מחליף ומעביר את הזמנים למעלה,
לכן, מה שהיה כח הגאולה ההיא בהזמן שאחר ת' שנה, בא אז מיד,
כי אותו הזמן, הגיע תיכף, כי החליף והעביר את הזמנים. עיין שם באורך.

⁶² תהילים, יב' - ט'.

⁶³ "ספרי", (דברים, א' - ב').

ובדברי רש"י ז"ל, שם.

⁶⁴ בראשית רבה, פרשה צח', ג'.

⁶⁵ הבאתי דבריו, בדרוש לשבת הגדול תק"ס, בפרשת בא.

⁶⁶ שמות, יב' - מא'.

ולחטביר העניין יותר, לקרב אל השכל, יבואר, על פי מה שפירשתי מה שאמרו
רבותינו ז"ל⁶⁷ -

שראה את רבי עקיבא⁶⁸, שסורקין את בשרו במסרקות של ברזל,

אמר, זו תורה וזו שכרה!?

אמר הקדוש ברוך הוא, שתוק, כך עלה במחשבה⁶⁹.

והוא תימה, מה זו תשובה?

והא היא גופה קשיא, למה עלה כך במחשבה?

וביאתי -

כי נבין, האדם בקבלו בכל יום עול מלכות שמים, ומוסר נפשו במחשבתו להריגה
על קידוש השם בהתלהבות,

הנה יש לו תענוג גדול באותו העת, שמדמה במחשבתו שנשרף על כבוד השם
יתברך.

אבל האדם הנשרף בפועל, הנה מרגיש צער וייסורין, כי גדול הכאב מאד.

והחילוק ביניהם -

לפי שזה נשרף במחשבה, ואין לו אז שום צער הגוף, לכן אינו מרגיש רק תענוג,

מה שאין כן, זה שנשרף בפועל.

כי עולם המחשבה הוא מסולק מהגשמיות, אין שם צער וייסורין ושום דבר רע,

מה שאין כן, עולם המעשה.

אמנם, כתוב בתשובת מוהר"ם⁷⁰ -

⁶⁷ מנחות, כט' ע"ב.

⁶⁸ היינו, משה רע"ה.

וכמו שנתבאר לעיל באות ה'.

⁶⁹ וכפי שהובא לעיל באות ג'.

⁷⁰ הובאו בשו"ת "משנה הלכות", (חלק ד', סי' קלט', ד"ה "נראה לי").

שְׁקַבְּלָהּ איש מפי איש, שהנהרג על כבוד השם יתברך, אינו מרגיש ייסורין כלל.
עיין שם.

והטעם -

כי בהיות אותו היוצא ליהרג, מתלהב בחשק נמרץ, שיהרג על קדושת שמו
יתברך,

הוא מעלה כל חושיו, ועולם המעשה שלו, בהתלהבות ההוא, אל עולם המחשבה,
עד שמתלבש כולו במחשבה, ובטלו חושיו והרגשותיו, וגשמיותו נתפשט מעליו.

לכן, אינו מרגיש רק תענוג, כמו אותו הנשרף במחשבה,

ואדרבא, יש לו תענוג יותר, מאחר שהדבר ההוא שְׁחַשְׁקוֹ תמיד נתקיים ויצא
לפועל.

וכמאמר רבי עקיבא ⁷¹, כל ימי הייתי מצטער וכו'.

ולכן, כל עוד שייסורי הריגתו גדולים יותר, יגדל יותר ויותר התענוג שלו,

כי כיוון שאותו הרגשת הייסורין מתהפך להרגשת תענוג רב ונמרץ, לכן בהגדלת
הייסורין יגדל התענוג והשמחה, ואין שם הרגשת ייסורין כלל רק הרגשת תענוג
שמחה ועונג.

ולכן, בראותם את רבי עקיבא שסורקין את בשרו, שהמה יסורים קשים ומרים,

וכבר ידעו צדקותיו וזכותו של רבי עקיבא,

ואם כן, הבינו, שזה אין אצלו ייסורין ⁷², דלא חשיד קודשא בריך הוא ליתן
ייסורין חינם לצדיק כזה.

ומזה, הבינו, שאדרבה, שכר ותענוג הוא לו דבר זה.

ויתפלאו על הדבר?!

⁷¹ ברכות, סא' ע"ב.

⁷² היינו:

שאותם הייסורים, אינם נחשבים אצל רבי עקיבא לייסורים, כלל ועיקר.

ולזה אמרו, זו תורה וזו שכרה!?

רצונם לומר: ודאי על תורתו של רבי עקיבא מגיע לו שכר, וזו שכרו!
והיה הדבר לפלא בעיניהם, איך בייסורים מרים כאלה, יהיה כל כך הרגש תענוג,
עד שיהיה זה שכר על תורתו!?

והשיב השם יתברך, כך עלה במחשבה!

רצונו לומר: שכל כך העלה רבי עקיבא כל חושיו והרגשותיו ואבריו אל עולם
המחשבה, עד שכל עוד שהייסורים גדולים יגדל יותר מאוד התענוג,
לכן, ייסורים מרים כאלה, הם אצלו תענוג שאינו מושג כלל. והבן היטב, כי הוא
אמיתי בעזרת ה'.

וזהו גם כן, העניין המדובר כאן -

כי ברצות ה' דרכי איש, עמו ישראל,

הנה, מְעַלָּה כל העולמות אל עולם המחשבה,

ואין שם סדר זמנים, ולא מונע, ולא שום דבר רע,

לכן, בא יבא הגאולה, תיכף לא יאחר.

ולכן, לולא שחטאו, היו באים תיכף לארץ ישראל,

ולא היו צריכים כלל, ללכת דרך המקומות ההמה אשר במדבר ההוא, לְשַׁבֵּר
הקליפות ההמה,

כי השם יתברך, היה מעביר הכל, ונעשה הכל כרגע.

כי מה שהיו צריכים עתה ליסע ממסע למסע, בפועל, והמשך זמן,

אלולי שחטאו, והיו מתלבשים בעולם המחשבה, היו מבטלים כל הקליפות
ההמה פְּרָגַע, והיו באים מיד לארץ ישראל,

כי היה זה בכוח משה ואהרון, כי הם היו מעולם המחשבה,

כאשר הזכרנו כמה פעמים, שגופו של משה רבינו ע"ה היה רוחני, ולכן עלה שמים
וירד ועלה. והבן.

ולזה אמר, 'אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם' -
רצונו לומר, אלה המסעות של בני ישראל, אשר נעשה ביציאתם ממצרים,
רצונו לומר, שמיד בצאתם רק ממצרים, נעשו המסעות ההמה, ממילא, ולא
הוצרכו ליסע כלל.

וטעם הדבר הוא, 'בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן' -
רצונו לומר, שבכוחם היה דבר זה, וכאמור, כי נכללו בעולם המחשבה, והיה זאת
קודם שחטאו.

ובל תקשה -

הרי התורה היתה כתובה במרום, מקודם, על פי נשמת משה רבינו ע"ה, כמו
שניתנה בארץ על ידו בעת מתן תורה,

ואם כן, איך נכתבו המסעות אז בתורה, הא אלמלי לא חטאו לא נסעו כלל?

וליכא למימר, שנכתב על שם העתיד, שידע השם יתברך שיחטאו,

דהרי בבחירה מסולק הידיעה, ובידם לבחור בטוב שלא יחטאו,

ואיך נכתבו אז המסעות?

לזה אמר הפסוק עצמו, לתרץ זאת -

כי באמת המסעות הכתובים מקודם בתורה, אין הכוונה על מסעות בפועל,

רק שהמסעות היו נעשים ממילא, ביציאה זו לבד, שיצאו ממצרים.

וכי תימא, אם כן, מי ידעם, מאחר שלא היה מסעות כלל בפועל?

אין זה קושיא כלל -

כי באמת, לא נכתבו, רק 'על פי ה' ,

שהוא לבדו היודע זאת, והמחליף את הזמנים, וגומר כל המסעות האלה, בלי שום
מסע.

וזה שנאמר, 'וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם' -

רצונו לומר, שפגעת הכתיבה, שנכתבו המסעות בתורה, אין הכוונה כלל על מסעות ממש, רק כתב את מוצאיהם לבד, רצונו לומר, היציאה ממצרים כתב למסעיהם, שהמסעות נעשו ביציאה זו לבד, וכתב זאת רק על פי ה'. כאמור.

מה שאין כן, אחר כך כשחטאו, ואלה מסעיהם למוצאיהם -

רצונו לומר, שמסעיהם קדמה למוצאיהם,

שלא נגמר היציאה ממצרים, שיבואו למקום המכון מקום הקדושה,

זולת, על פי המסעות שנסעו בפועל, ממסע למסע, ובהמשך זמן.

והבן כל זאת היטב, שהם דברים נכונים בעזרת ה', ודקים, אי אפשר לפרש יפה מפי הכתב, ומובן למשכיל ומעמיק. ודוק היטב."

ל. על מאמר הכתוב ⁷³, "לא מרבכם מכל העמים חשק יהנה בכם, ויבחר בכם, כי אתם המעט מכל העמים", דרשו רבותינו ז"ל במסכת חולין ⁷⁴ :

"אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל -

חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה, אתם ממעטין עצמכם לפני ⁷⁵,

נתתי גדולה לאברהם, אמר לפני ⁷⁶, 'ואנכי עפר ואפר',

למשה ואהרן, אמר ⁷⁷, 'ונחנו מה',

⁷³ דברים, ז' - ז'.

⁷⁴ פט' ע"א.

⁷⁵ וביאר בזה רש"י הקדוש:

"לפי שאין אתם מרבין עצמכם, אלא ממעטין,

לפיכך, חשק בכם,

'כי אתם המעט' - ממעטין עצמכם בעונה".

⁷⁶ בראשית, יח' - כז'.

לדוד, אמר⁷⁸, 'וְאֶנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ...'

גדול שנאמר במשה ואהרן, יותר ממה שנאמר באברהם,

דאילו באברהם, כתיב, 'וְאֶנְכִי עֶפֶר וְאֶפֶר'. ואילו במשה ואהרן, כתיב, 'וַנִּחְנוּ מֶה' ".
הנה, יעקב אע"ה, היה "שלימא דאבהן"^{79 80}, וכמו כן היה כלול יחד עם משה
רע"ה.

דהנה, על מאמר הכתוב⁸¹, "וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל אָבִיו, לֵאמֹר, אֶת שְׁנֵי בְנֵי תַמְיֵת אִם
לֹא אֶבְיָאֵנוּ אֵלֶיךָ, תִּנָּה אֶתוֹ עַל גְּדִי, וְאֶנִּי אֶשְׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ", כתב "בעל הטורים":
"ב' במסורה⁸², דין⁸³, ואידך^{84 85} - וּפְתָה תַמְיֵת קִנְאָה'.

⁷⁷ שמות, טז' - ח'.

⁷⁸ תהילים, כב' - ז'.

"וְאֶנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ, חֲרַפַת אָדָם וּבְזוּי עִם".

⁷⁹ "זוהר הקדוש", חלק א', דף קמז' ע"ב.

ובעוד מקומות.

⁸⁰ צא ולמד מה שכתב בספר "תשב"ץ קטן" (ס' תקמא'), לבעל "הגהות מיימוניות" על הרמב"ם:

"יעקב אבינו, נקרא ישראל, לפי שהיה סוף האבות, ובו כלל האבות והאמהות,

ישראל" - ל -

יצחק, שרה, רבקה, רחל, אברהם, לאה".

⁸¹ בראשית, מב' - לז'.

⁸² היינו:

ב' פעמים, מצאנו במסורה לשון של "תמית".

⁸³ היינו:

מאמרו של ראובן, לאביו - יעקב אע"ה.

⁸⁴ היינו:

המקום השני, שבו מצאנו לשון של "תמית".

⁸⁵ איוב, ה' - ב'.

דורש אותנו במדרש, בעדת קורח - דכתיב בהו קנאה ⁸⁶,
'וַיִּקְנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחְנֶה' ⁸⁷ - אלו דתן ואבירם.
בשביל שאמר ⁸⁸, 'אֶת שְׁנֵי בְנֵי תְּמִית', נתקיים בשני בניו, והם דתן ואבירם.
'אֶת שְׁנֵי' - בגימטריא, הם דתן ואבירם ⁸⁹.
ובביאור העניין, כתב מו"ז הגה"ק רבינו יעיש קריספין זיע"א ⁹⁰:
"שוב ראיתי בדברי המקובלים ⁹¹, דיעקב ומשה הם גוף אחד, ובמידה אחת,
אלא, שזה הוא למעלה מזה.
וכמו שכתב בתיקונים ⁹², יעקב מלבר ומשה מלגאן,
ופירש הרב של"ה ז"ל ⁹³, יעקב הוא מרכבה לתפארת במקומו הנגלה, ומשה
מרכבה להנעלם של תפארת שהוא הדעת ...
הרי בפירוש, דמשה ויעקב הם במידה אחת,

⁸⁶ היינו:

ש-ב' מקומות אלו, בהם נאמר לשון של "תמית", נאמרו בעניינו של קורח שהיה בו את ענין הקנאה.

⁸⁷ תהילים, קו' - טז'.

⁸⁸ בראשית, מב' - לז'.

⁸⁹ היינו:

המילים "את שני", עולים בגימטריא למניין 761,

וכמו כן, המילים "הם דתן ואבירם" עם ג' המילים, עולים למניין זה.

⁹⁰ בספרו הקדוש "פרח שושנה" על התורה.

⁹¹ יעניין בדברי ה"זוהר הקדוש" (בראשית, דף כג' ע"ב): "ובגין קר, יעקב משה ויוסף קחדא אזלי".

ועיין עוד בספר "עץ חיים", להמהרח"ו זיע"א (שער הכללים. ובשער מ', דרוש ו').

ובספר "עמק המלך", להגה"ק רבינו נפתלי הרץ בכרך זיע"א (שער יד', פרק קיח'),

ובספר "קהלת יעקב", להגה"ק רבינו יעקב צבי יאליש זיע"א - תלמיד "החוזר מלובלין" זיע"א (ערך לב').

⁹² "תיקוני הזוהר" (תיקון יג', דף כט' ע"א).

⁹³ בראשית, פרשת "ויצא", תורה אור - ב'.

ולזה נתקיים הדבר, על ידי משה רבינו ע"ה."

ומבואר מדברי הקדושים :

שמכיוון שמשה רע"ה ויעקב אע"ה, קשורים זה בזה,

אם כן, כאשר דתן ואבירם מתו על ידי משה רבינו ע"ה,

נחשב הדבר, כאילו מתו על ידי יעקב אע"ה.

וממילא, אמירתו של ראובן ⁹⁴, "אֶת שְׁנֵי בְּנֵי תַמִּית",

נתקיימה, שהמית משה רע"ה - מכוחו של יעקב אע"ה, את שני צאצאיו של ראובן - דתן ואבירם.

ומעתה, כאשר דרשו רבותינו ז"ל ^{95 96}, "גדול שנאמר במשה ואהרן, יותר ממה שנאמר באברהם" :

דבר זה, כלול אף ביעקב אע"ה, שהיה ענוותן גדול מאין כמותו!

והנה, מילת "מחשבה", אשר נתבארה בדברי רבינו בעל "ערבי נחל" זיע"א ⁹⁷, הינה נוטריקון של "חשב מה",

והיינו, שהנוהג במידת "עולם המחשבה", הרי הוא מחשיב עצמו כאין וכאפס, ובבחינת "וְנַחֲנוּ מָה" ⁹⁸, של משה ואהרן ויעקב אע"ה,

ומידה זו, היא תכלית הנבראים, וכדברי בעל "בת עין" זיע"א ⁹⁹.

והנה, מידתו של משה רע"ה היא "מידת הנצח", ומידתו של אהרן הכהן ע"ה היא "מידת ההוד".

⁹⁴ בראשית, מב' - לז'.

⁹⁵ חולין, פט' ע"ב.

⁹⁶ וכפי שהובא לעיל בתחילת אות זו.

⁹⁷ לעיל באות ט'.

⁹⁸ שמות טז' - ז'.

⁹⁹ לעיל באות ז'.

וכבר ידעת ¹⁰⁰, ש-"נצח והוד תרין שוקין",

והיינו, שמידותיהם של משה רע"ה ואהרון הכהן ע"ה, הרי הם בחינת הרגלים של עם ישראל.

והנה, כבר נתבאר לעיל בדברי רבינו הארי"י זיע"א ¹⁰¹, ש-"סוד המשיסה, הוא ברגליים",

וממילא, שהוא כנגד משה רע"ה ואהרון הכהן ע"ה.

ומעתה, נשכיל ונבין:

א. המעשה ברבי יהושע בן חנניה ורבי ישמעאל כהן גדול ¹⁰², יתבאר כך:

רבי יהושע בן חנניה, שאל את רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול -

"מי נתן למשסה יעקב" ¹⁰³, והיינו, יעקב אע"ה הכלול במשה רע"ה, ובבחינת "ונחננו מה" ¹⁰⁴,

היאך הוא נמסר לגלות, ואיה סוד המשיסה - של רגליהם של עם ישראל?

רצונו לומר, היאך ניטל ממנו בחינת "חשב מה"?

ועל כך, השיב לו רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול -

ככותרת לדברים, "הלוא ה' זו חטאנו לו" ¹⁰⁵.

אבל, "ולא אבו בדרךיו הלוח" ¹⁰⁶, היינו, הליכת הרגליים של משה רע"ה ואהרון הכהן ע"ה,

¹⁰⁰ "פתיח אליהו".

¹⁰¹ באות ו'.

¹⁰² וכמו שנתבאר לעיל באות ה'.

¹⁰³ ישעיה, מב' - כד'.

¹⁰⁴ שמות טז' - ז'.

¹⁰⁵ ישעיה, מב' - כד'.

¹⁰⁶ ישעיה, מב' - כד'.

והיינו, שלא הלכו בדרכיהם.

ולא זו בלבד, אלא, "ולא שמעו בתורתו"¹⁰⁷, והיינו, שדבר זה כתוב מפורש
בפרשתן,

שכאשר אין אנו נוהגים על פי "עולם המחשבה", אזי, צריכים אנו להשתעבד,
בפועל¹⁰⁸.

ב. והוא ביאור מאמרו של דוד הע"ה¹⁰⁹, "חֲשַׁבְתִּי דְרָכָי, וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל
עֲדֹתֶיךָ":

שכן, דוד הע"ה, שהיה נוהג במידת הענווה, וכמו שנתבאר בתחילת אות זו,
רגליו השיבוהו בכל עת, לעדותיו של הבורא ית"ש.

ג. והוא ביאור מאמר הכתוב¹¹⁰, "אִם בְּחַקְתִּי תֵלְכוּ, וְאֵת מְצֹתַי תִּשְׁמְרוּ,
וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם":

שכל קיום מצוות הבורא ית"ש, תלוי בדרך ההילוך,

והיינו, בקיום "מידת הענווה", ובקיום "עולם המחשבה", התלוי בדרכם של
משה רע"ה ואהרון הכהן ע"ה - רגליהם של עם ישראל.

והנה, כאשר נזכה להידבק בכל זמן ועת בדרכים אלו, של קיום "מידת הענווה",
וקיום "עולם המחשבה",

מלבד שנהיה דבוקים במידותיהם של יעקב אע"ה, ומשה רע"ה ואהרון הכהן ע"ה,
נזכה, להרחיק מעל עצמינו את כל הגלויות, בפועל, בהיותם מתקיימים באמצעות
"עולם המחשבה".

יתן ה' יתברך, ונזכה לזה. אמן.

¹⁰⁷ ישעיה, מב' - כד'.

¹⁰⁸ וכמו שנתבאר לעיל באות ט'.

¹⁰⁹ תהילים, קיט' - נט'.

¹¹⁰ ויקרא, כו' - ג'.

לזיכרון עולם בהיכל ה'

- הגה"ק רבי רפאל משה אלבאז בן רבי שמואל זיע"א
- הגה"צ רבי דוד מסעוד עובדיה בן אסתר זיע"א
- הגה"צ רבי חיים וואלקין בן צביה זיע"א
- הגה"צ רבי משה איבגי בן אסתר זיע"א
- הגה"ק רבי שלמה אסולין בן שמחה (שתח"י) זיע"א
- רבי אברהם איבגי בר רחמה זצ"ל
- רבי שלום איבגי בר רחמה זצ"ל
- צורי (צורישדי) גניש ז"ל בן יולנדה תחי'
- אפרים (אפי) ביתן בן קונפיטה ז"ל
- משה חיון בר קוקה ז"ל
- דב לוסטרניק בר אביבה ז"ל

~~~

- הצדקת מזל טוב אלבאז (לבית סודרי) בת רבקה ע"ה
- הצדקת מרים רמו עובדיה בת אסתר ע"ה
- הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה
- זוהרה פרץ (לבית כהן) בת רחל ע"ה
- מזל טוב סיגלר (לבית עובדיה) בת זוהרה ע"ה
- רחל עמוס (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- נחמה נעמי דידי (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- אליס חוה עישה לוי (לבית סיבונג) בת גרסיה ע"ה
- חנה בת ליליאן ע"ה
- חנה אילוז בת פרחא ע"ה
- איילה בת נעמי ע"ה

לעילוי נשמתם הטהורה

של כל הקדושים והקדושות אשר נרצחו על קידוש ה'

במלחמת שמחת תורה תשפ"ד